

Avstrija želi miru.

AVSTRIJA HREPENI VELIKO BOLJ PO MIRU KOT PA NEMČIJA. — VSI AVSTRIJSKI NARODI ZELE, DA BI BIL MIR ČIM PREJ SKLENJEN. — SPORAZUM Z RUSIJO MOGOČ. — MLADI CESAR NI BIL ZADOVOLJEN Z NAČRTI GROFA TISZE. — AVSTRIJSKI CESAR JE BAJE ZELO VELIK "DEMOKRAT".

Bern, Švica, 4. junija. — Avstrija si želi mnogo bolj miru kot pa Nemčija in tega dejstva ne prikriva. Uradni zastopniki države so že neštokrat izrazili to željo in listi vsak dan razpravljajo o tem vprašanju.

Kakor se poroča z Dunaja, je zadnje vojno posojilo imelo velik uspeh in sicer v prvi vrsti zaradi tega, ker je vlada zatrdila, da bo to pospešilo mir. Avstrijsko prebivalstvo je prepričano, da je to zadnjikrat, ko je država zahtevala vojnega posojila, da se more nadaljevati vojna. Vse različne stranke v državi odobrujejo prizadevanje Czernina, da bi se hitro prišlo do miru.

O Rusiji mislijo, da se je ne sme več vpoštevati kot pomembno vojno moč in ostale države ob meji se brez njene pomoči ne morejo bojevati. Zato vsi upajo, da bo mogoče priti z Rusijo do sporazumljenja.

Avstrija more olajšati mirovne pogoje, ne da bi ji bilo treba ločiti se od svojih zaveznikov, ako prekliče osvajanje zemlje.

V nekem govoru v Galiciji je cesar Karol rekel za zastopnikom poljskega kluba, da se bo ustanovila svobodna in neodvisna Poljska; v Galiciji pa se bo ustanovila posebna poljska vlada, kakor je bilo načrtano v posebnem manifestu 4. novembra 1916.

Ta govor je zadovoljil Poljake in pregnani so bili vsi dvomi. Zadnji obisk bavarskega ministrskega predsednika Hertlinga in Talaat paše, turškega velikega vezirja, pomenja, da bo Avstrija v politiki igrala vodilno vlogo, katero je določil avstrijski zunanji minister Czernin.

Kakor poročajo z Dunaja bavarskemu listu "Muenchener Nachrichten", je moralo priti do padea Tiszvega ministrstva, ker je bil Tisza z ozirom na mir velika ovira. To jasno kaže, kako velika je zahteva po miru v dvojni monarhiji. Volilni načrt Tisze ni bil po volji mlademu cesarju.

Cesar Karol se hoče na lastne oči prepričati, kako mnenje vlada med njegovimi podložniki. Pravi, da se je že večkrat oblekel v delavsko obleko in je stal z delavci v vrsti pred prodajalnami in v rokah držal nakaznico za jedila. (Ne, tega ne vjamemo).

Morebiti je vplival nanj padec ruskega carja; toda priznati se mora, da je takoj spočetka svojega vladanja poskušal izboljšati neznosne razmere v Avstriji.

V švicarskih vladnih krogih se govori, da bi bila Avstrija že davno sklenila mir, ako ne bi bila pod nadvlado Nemčije. Vladni načrti so bili, da se napravi več avtonomnih držav na jugu monarhije. Po tem načrtu bi imeli svojo avtonomijo Sloveni, Hrvatje in Srbi. (Ali je novi cesar tako velikodušen?)

Avstrijska vlada je pripravljena demokratizirati svoje dežele tako, da bi ne imeli vso oblast v državi samo Nemci in Madžari, toda Slovani in v prvi vrsti še Čehi vidijo v tem načrtu samo manevar, katerega so povzročile razmere. Čehi odklanjajo vsako sodelovanje z vlado, dokler se niso izvršile izpremembe na podlagi demokratizma in narodne enakosti.

Tudi Hrvatje in Srbi ne vrjamejo vladnim obljubam. Njih položaj v Avstro-Ogrski je slabši kot za Čeha in Slovence, kajti zatirajo jih Madžari in so jih spravili v politično sužnost. Niti ne smejo proti Madžarom izraziti svojih želj, ne da bi prej privolili Ogrski splošno volilno pravico.

Padeč Tisze je velik udarec za Nemčijo. Po celi Nemčiji so bili vsled njegovega padea poparjeni. Tisza je bil odkrit prijatelj Nemčije in od njega je nemška vlada mnogo pričakovala.

Ogrski volilni sistem mora biti izpremenjen. Ogrska s Hrvaško in Slavonijo šteje nekaj manj kot 21 milijonov prebivalcev, od teh jih je manj kot polovica Madžarov, drugi so Hrvatje, Srbi in Slovaki ter Rumuni.

Ogrski državni zbor ima 413 poslancev, od katerih, razun petih so vsi Madžari. To nam daje jasno sliko sedanjega ogrske situacije.

Cesar Karol bi bil že davno odločil Tiszo, ako se ne bi temu protivil nemški poslanik Wedel. Splošno prevladuje mnenje, da je Nemčija prepričala, da niso Rumuni preplavili Ogrske. Bodočnost pa bo še-le pokazala resnično tega mnenja.

Ogrska je sprejela 10 tisoč nemških otrok-sirov; to velikodušnost je kritiziral list "Az Est" s sledečimi besedami:

— Kaj je to, da smo sklenili, da storimo dobroto, ako sprejememo otroke tujcev? —

Huda kazen.

Vsi, ki se bodo skušali izogniti registraciji, bodo obtoženi. — Pričakujejo 10,000 slučajev.

Washington, D. C., 4. junija. — Justični departament je izdal danes zelo energično svarilo na vse one ki bi se iskušali izogniti določbam registracijskega zakona.

Departament očitno priznava, da bo najti skoraj v vsakem kraju precejšnje število mladih ljudi, ki so v srecu proti registraciji in med med katere so bili razširjeni pamfleti proti registraciji od strani prevlekljih navdušencev za mir.

Generalni pravdnik Gregory misli, da se bo najmanj deset tisoč mladih ljudi izognilo registriranju.

V vsakem slučaju, bodo dotični kar aretirani in ker bo stvar jasna, je tudi ne bodo zavlačevali pri sodiščih. Telesno sposobne za vojno službo bodo takoj prisilno registrirali ter suspendirali zaporno kazen do konca vojne. Drugi pa, ne sposobni za vojaško službo, bodo takoj šli v zapore.

Če bo prišlo primanjkovati ječi ki naj bi sprejele vse vse te junake, bodo najbrže zgradili posebna taborišča.

V uradu generalnega profosa je bilo danes objavljeno, da Poljakom ni treba označiti dežele, kjer so bili rojeni z "Nemčija" ali "Avstrija" temveč edino "Poljska". — Vsled tega se jim uradno priznava lastno državo.

Kazenske določbe proti razširjanju protiregistracijskih pamfletov, se ticejo tudi stavcev in tehničnega osebja, pri izdelovanju teh letakov.

V tem smislu se je izrazil danes zvezni državni pravdnik vsprico nekega vprašanja od strani tipografske unije.

Socialistični kongres.

V Stockholm so dospeli nemški delegati na mednarodno socialistično zborovanje.

Stockholm, 4. junija. — Pod vodstvom Filipa Scheidemanna so dospeli semkaj delegati nemške socialistične stranke na mednarodni socialistični kongres. — Razen Scheidemanna se bo vdeležilo zborovanj še sedem drugih Nemcev.

Nemci prihajajo z najboljšimi upanji, vendar pa niso preveč optimistični glede pričakovanega uspeha. V tem smislu se je izrazil napram zastopniku "Associated Press" Molkenbuhr, eden nemških delegatov.

Rekel je: Bojim se, da ne bodo prinesle konference v Stockholm miru, katerega si želi celi svet. Mi pa smo prišli, da vidimo, če ni morda dana možnost zagotoviti ga tukaj.

Če bi bile konference brezuspešne se bo doseglo vsaj toliko, da se vzdrži na površju mirovno gibanje. Na obvestilo, da ne smatrate holandski in škandnavski delegati obnovitve Belgije za vojno odškodnino, je izjavil, da se bo o tej točki najbrže razpravljalo na splošnih mirovnih konferencah. — Molkenbuhr je zanimal, da ne Nemci sploh kaj agitirali za sedanjega pogajanja v Stockholm.

Ogrski socialist dr. Husi je izjavil danes nekemu zastopniku "United Press", da streme ogrski radikalci za demokracijo preobrat. Rekel je: Demokracijo preobrat v centralno-evropskih deželah ni le notranje vprašanje, temveč največje važnosti za celo evropsko politiko in neizogiben korak, ki ga je treba storiti, da se doseže mir in solidarnost.

Rekel je tudi, da se bo po njegovem mnenju prav na teh konferencah prišlo do sporazuma glede splošnega mirovnega programa. Po zaključenem kongresu bodo lahko vsi socialisti delovali v svojih deželah za sprejem tega programa.

Zastran registracije, izide danes "GLAS NARODA" samo na štirih straneh.

Ubežniki.

Vsak naj bo ponosen, če more izpolniti svojo dolžnost. — Oči Amerike je: Poraz nem. militarizma!

Pred približno dvema meseci je kongres Združenih držav, kot najvišji izraz volje ameriškega naroda, napovedal vojno cesarski nemški vladi. Vojno pa je napovedal na podlagi vzrokov, katere je napovedal predsednik Wilson v svoji poslanici na kongres z dne 2. aprila. — Napovedalo se je vojno, ker je cesarska nemška vlada pri zasledovanju svojih ciljev protizakonito razdeljala našo trgovino, morala naše državljanke na visokem morju ter prelomila slovesno nam dane obljube. Vojna napoved je prišla po dveh letih prizadevanj strani predsednika in državnega departamenta, kako najti formulo po kateri bi se zopet ustanovilo na se utrine in priznane pravice. Postopanje cesarske nemške vlade pa je bilo tako, da te formule ni bilo mogoče najti. Posegli smo po odločitvi z orožjem ter izjavili, da mora prinesiti ta odločitev poraz nemškega vladajočega duha, katerega brezobzirno zasledovanje svojih lastnih ciljev, proti vsem postavam in pravicam, se nam je razodelo v kontroverzi glede vojevanja s pomorskimi čolni.

Ko je bila enkrat napovedana vojna, je postala naša najvišja dolžnost, da jo pod vodstvom predsednika zasledujemo do najbolj uspešnega konca.

Pri zasledovanju tega cilja je naprosil predsednik kongresa, na sprejeme konskripcijsko predlogo na poklagi katere bi se predsedniku dovolilo izžrebati 500,000 mož iz listine vseh registriranih moških v starosti od 21 do 30 let. Prisiljen je bil naprositi za to dovoljenje, ker smo dosedaj zanemarjali demokracijo institucijo splošne vojaške službe ter bili vsled tega brez izjurne narodne armade ki bi bila deželi na razpolago.

Kdor bi z dejanjem ali simpatijo nasprotoval registraciji, bi prekršil postavbo dežele. Prekršil pa bi jo v času, ko je narodna edinstvo v akciji leobhodno potrebna. Kdor bi z dejanjem ali simpatijo preprečil registracijo, bi se prav nič ne razlikoval od onega, ki bi pobomil pozneje od ameriške armade. Ubežnik od danes ne zasluži nič več simpatije ali usmiljenja kot ubežnik čez šest mesecev.

Danes stojita na kocki čast in ugled Amerike za vse bodoče čase. V tem svetu realnosti se spoštuje pravice le onih narodov, o katerih se ve, da se bodo za te pravice borili ter tudi umirali zanje. Da se obvarujemo bodočih vojn, nam je treba sedaj dokazati, da znamo braniti svoje pravice. Vsak dokaz nezmožnosti bi izval agresijo in slednja bi se ponavljala, dokler bi se morali boriti ali pa pustiti svojo neodvisnost. Ta vojna bo določila in ugotovila naše bodoče stališče med narodi.

Ko je enkrat napovedana vojna se ne da združiti pacifizma in patriotizma. Pacifist, ki se noče danes boriti, je protidružabno bitje ki ogroža obstoj naše družbe. Preglasilo se jih je in sicer z veliko silo. Narod si je izbral drugo pot, pot vojne, da brani svoje pravice. Pacifist, ki deluje še sedaj za mir, je izdajalec kot je ubežnik in ovaduh.

Blagostanje Amerike je odvisno od tega, da vrši vsaki svojo dolžnost. Vsaki možki in tudi vsaka ženska. Kdor aktivno ali pasivno pripomore k mogočnemu neuspehu registracije, je sovražnik naše dežele. Vdrišati se more le močna in pripravljena Amerika.

Aretacije v New Yorku.

Polkonikov sin in trije drugi. — Poročila Nemčiji, akosi Mehiko. — Morda se bo dognalo, kako je Nemčija zvedela za ameriško brodovje.

Zdaj se bo mogoče zvedelo, kako je dobila nemška vlada poročila od svojih špijonov v Ameriki, da pluje ameriško brodovje proti Evropi; v soboto so bile tri osebe aretirane. — Vsi pridejo danes pred zveznega sodnika in vsi so obdolženi, da so imeli pri sebi pisma, ki so v zvezi z vlado. Ko so jih aretirali, so našli pri njih enajst vrč in zabojev polnih raznih listin in pisem, mnogo med njimi je bilo šifriranih.

Vladni uradniki sedaj pregledujejo te listine.

Danes aretirani je 23 letni Nemec, sin nekega polkonika v nemški armadi. To je edini podanik sovražne države, da je bil dosedaj aretiran zaradi špijonaže.

Dva med aretiranimi sta rojena v Ameriki, eden pa je naturaliziran Norvežan.

Zvezni uradniki razmotrivajo o tem, da bi Amerikance obdolžili veleizdaje. Nemca pa špijonaže.

Vsako tako delo je zločin in kaznen je smrt.

Aretacijo so izvršili policijski captain Tunney, detektiv Barnett in drugi. Mislijo, da bo mogoče dognati, na kak način so v Nemčiji izvedeli, da plovejo ameriški rušilci proti Angliji, vsled česar so imeli dovolj časa, da so ob vhodu v pristanišče položili mine.

Posameznosti o tej aretaciji se drže tajno; ravno tako tudi imena aretiranih. Dolžijo jih, da so po pošti pošiljali razne informacije nemškemu agentom v Mehiko. Vojaške oblasti domneva, da so po tej poti bile sporočene nemški vladi ameriške vojne tajnosti, zlasti se o gibanju ameriške mornarice.

V sobi aretirane Nemca je policija našla sliko bolj starega moža, ki je oblečen v nemško vojaško uniformo. Nemec je rekel, da ta slika predstavlja njegovega očeta. Ob izbruhu vojne se je tudi on prigrabil za vojaško službo, toda je bil zavrnjen. Zato je šel iz Nemčije in je prišel v februarju 1915 na Španko, od koder se je na neki ladji odpeljal proti Mehiki.

Neka angleška križarka pa je ladjo vstavila na morju in prepelel je bil v Halifax, kjer je bil interniran sedem mesecev. Ko je bil v Canadi izpuščen, je prišel v Združene države, od koder je pogosto šel v Mehiko.

Nota predsednika Wilsona.

Wilsonova nota je na zagoneten način šele zdaj dospela v Petrograd. — Mirovni pogoji.

Washington, D. C., 4. junija. — Na silno zagoneten način je dospela v Petrograd šele zdaj nota predsednika Wilsona, katero je bil odposlal že pred enim tednom amerškemu poslaniku. Situacija na Ruskem se je pa zadnji čas tako izpremenila, da note še ni mogoče objaviti.

Predsednik Wilson je v noti pojasnil stališče, ki so ga zavzele Zdr. države v sedanjih vojni ter skušali z njo navdušiti ruski narod, da bi vojno nadaljeval.

Zavezniki so glede Rusije v zelo velikih skrbeh. — Ako jih pušči Rusija na cedilu, jim odpade velika pomoč.

Državni departament je dobil danes avtentična poročila, da je gospodarski položaj v Rusiji ravnotako slab kakor politični. Vstaje v nekaterih mestih najbrže ne bo mogoče zatreti.

Požar v Bostonu.

Boston, Mass., 4. junija. — V tenement okraju je divjal danes velik požar, in veliko število družin je brez strehe. Uničenih je bilo par velikih trgovin ob vodi. Za vzroke požara se še ne ve.

Zmede v Rusiji.

V Kronstadtu se je ustanovila stranska vlada. — Vojne ladje pripravljene. — Proti Petrogradu.

Petrograd, Rusija, 4. junija. — Danes so dospeli semkaj iz Kronstadta mornarji ter objavili, da bodo v Kronstadtu nahajajoče se bojne ladje izkreale čete, ter vpriporile v glavnem mestu demonstracijo. Zahtevale bodo zopetno izvolitev deputacijskega sveta, kojega sedanje člane se označuje kot pristase meščanske stranke.

Mornarji so tudi obsojali vojnega ministra Kerenskega radi par točk v govoru glede pravice vojakov.

Pozneje je bilo sporočeno, da so dospeli mornarji na pristaniški otok Gutujev ter pričeli napadati Petrograd. Poročilo sicer ni bilo resnično, vendar pa se je polastila prebivalstva glavnega mesta velika panika in vlada je odposlala na lice mesta velike vojaške oddelke.

Izostala je tudi zagrožena demonstracija bojnih ladij, vsled česar so prišli do prepričanja, da se biel grožnje monarjev prazne. — Mornarji, ki so dospeli v Petrograd, so tudi zahtevali, da jim sedanje oblast izroče prejšnjega carja.

Na cestnem zborovanju so govorili proti Kerenskemu in proti celi provizorični vladi, kateri prav posebno zamerijo, da je odpravila smrtno kazen.

Poročevalec "Associated Press", ki je bil na otoku Gutujev je še zapazil ostanke velikanskega požarja, katerega so spremljale številne eksplozije.

Ledolomec "Oranienbaum" je plul z dvignjeno rdečo zastavo ob pomolih gori in doli, jemal delavce na krov ter zopet odjadral. — Mornarji so peli meštem na krovno pesem radikalcev. Pri požaru na otoku je bilo uničenih veliko zalog žvepla in soli, vendar pa ni bil nihče ranjen. Ne ve se še, če je bil požar podmeten ali ne.

London, Anglija, 4. junija. — V Reuterjevem poročilu iz Petrograda se glasi, da je delegacija delavcev in vojakov izdala objavo ki naznanja, da je vzporedno prebivalstvo Kronstadta veliko demonstracijo v prilog interncionalnemu socialističnemu odboru.

Vstaja na Kitajskem.

V provinci Fokien je proglašeno vojno pravo. — Pričakuje se mirne rešitve spora.

Amoj, Kitajsko, 4. junija. — Zavravno so tukaj prekinili vse zveze s pekiško vlado ter je proglašeno vojno stanje, se dozda še ni kalilo miru. Poroča se, da pričakujejo obe stranke, da bodo obtožbe težkoče na prijateljski način rešene.

V nekem večerajšnjem poročilu iz Pekinga se je glasilo, da je odpadlo enajst provinc od pekiške vlade, katere nočejo več priznati. Med njimi se nahaja tudi provinca Čili, v kateri leži glavno mesto Pekina.

Tiensing, Kitajsko, 4. junija. — Tukajšnji inozemski konzuli so bili uradno obveščeni, da so prekinjene vse zveze z centralno vlado. Oddelki vladnih čet so med tem dospeli že na razdaljo 25 milj od Tiensinga.

Ministrskim predsednikom nove vojaške vlade je bil imenovan bivši državni tajnik Hušikang. Kitajski podpredsednik je odstopil.

Pošiljatelj denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo nič več denarja iz Avstrije, Ogrske in Nemčije.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivaajo v krajih, ki so naseljeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali platno vojnega ujetnika kar nam s tem pomagata sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKNER,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Registracija.

Albany, N. Y., 3. junija. — Governor države New York, Charles S. Whitman je objavil v listu "The Recruiter" poziv na narod države New York pod naslovom "Državljanom New Yorka" ter pozivlja da naj vsakdo sodeluje pri registraciji 5. junija.

"Leta 1776 so ustanovitelji demokracije novega sveta v svojem imenu obljubili varovati naše življenje, našo srečo in našo sveto čast", pravi governor v svojem pozivu. "Pozivljamo državljane države New York, da danes obnovijo to obljubo."

Potem pa nadaljuje: "Zvezna registracija 5. junija bo določila več kot pa možko vojaško silo naroda med 21. in 30. letom. Registrirana bo tudi odgovornost vsakega možkega, vsake ženske in otroka našega naroda v narodni službi. Moč naše obrambe ne leži samo v duhu onih, ki gredo, temveč tudi v duhu onih, ki jih poslali in onih, ki so ostali zadaj, da napolnijo industrične trdnjave in napolnijo drugo vrsto, ako pride drugi poziv.

Vsako vpisano ime, ki bo zapisano v narodni knjigi 5. junija, mora predstavljati silo in duha vseh onih, ki na kak način kontrolirajo ali vplivajo življenje in duha onega, katerega ime je vpisano. Vsak strašilen vpliv od strani prijatelja ali družine ovira njegove roke in duha in izgubi moč in voljo naroda.

Prepričan sem, da bo država New York storila 5. junija dvoje velikih del: varovala bo življenja in dala vsakega možkega med 21. in 30. letom. Poleg tega bo pa tudi posvetila vse milijone mož, žensk in otrok, ki niso sposobni za registracijo, delu za fronto.

V letu 1766 so ustanovitelji demokracije novega sveta obljubili varovati naše življenje, našo srečo in našo sveto čast. Pozivljamo vas, državljane države New York, da danes obnovite to obljubo.

Charles S. Whitman, governor.

625.000 mož.

Prva armada bo štela 125,000 mož več kot se je začetkom nameravalo. — Izid registracije.

Vse priprave za registracijo so končane. Danes se bo med sedmo uro jutraj in sedmo uro zvečer registriralo samo v New Yorku kakih 550,000 mož; po celi Ameriki pa kakih 10,000,000. Najprej so mislili izžrebati iz tega števila za prvo armado 500,000 vojakov, toda v zadnjem hipu so se premislili in jih bodo izžrebali 625,000.

Vlada bo imela prvo armado že začetkom meseca septembra na večališčih.

Zrebanje se bo vršilo sredi meseca julija. Vsak, ki bo odbran, bo torej imel do septembra dovolj časa, da bo uredil svoje zadeve. — Polovico izžrebanih bo najbrže sposobnih za vojaško službo.

Včeraj so aretirali na kanadski meji dvaindvajset nabornikov, ki so se hoteli na tovornih vlakih vtihotati v Kanado.

Zastoni dobite knjižico: Navodilo kako se postaviti na državljanih Združenih držav. — Pišite po nje po dopisnici na: SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York \$5.00
in Canada	Za pol leta za mesto New York 2.00
Za pol leta	Za četrt leta za mesto New York 1.50
Za četrt leta	Za inozemstvo za celo leto 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno zgodaj in pravočasno.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
owned every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošilja po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejane hišne številke nameni, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

MAKIN ASSOCIATED PUBLISHERS

Dopisi.

Mason City, Iowa.

V mojem spominu ni, da bi bil kak dopis iz tega mesta, pa tudi najbrž ni v njem Slovenec; in more pa tudi, da jih je, ker jaz sem nisem pregledal vsega mesta, ki šteje enajst tisoč prebivalcev. Mesto samo na sebi je jako tedno, po več krajih so nastavljeni kosi za smeti z napisom: "Please help keep the Mason City clean." Hiše za v najem skoraj ni dobiti, če se pa ravno dobi, je treba drago plačati, kakor tudi vse življenske potrebine. Tukaj je dosti Čehov, Poljakov, Rusov, pa tudi Italijanov in Grkov. Dela je tukaj dosti; kdor je sposoben za delo, ga lahko dobi, pa vendar jaz sem nikogar ne vidim. Dela je vsi vrst: Sugar Beet Factory, Cement Plant, Brick Plant in še drugih dosti, katerim pa zdaj še ne vem imen.

V okolici tega mesta so pa farme. Kdor hoče tukaj kupiti farmo, mora šteti lepe denarce, po \$250 akter, kar pomeni, da je to good country.

Vojaske gibanje je pa zdaj povsod opaziti. Celo Salvation Army ne miruje, ampak vabijo ljudi

pod svojo zastavo, toda pridruži se jim le še kaka stara ženica in so je zelo veseli.

Kaj pa kaj bi vam take čenče pisali. Ne zamerite, ker drugače ne smam, ker je to moj prvi dopis. Zdi se, ko sem že vse popisal, kar je prišlo moji butici na misel, sem se pa domislil, kaj, če je moj papir, na katerega pišem, zadosti vsek ali ne. Hitro odložim pero, pa začnem meriti na palec papir. K sreči je pravilen, drugače bi žalostna usoda zadela moj dopis in jaz ne bi imel veselja več nagajati vam, gospod urednik.

Končno pozdravljam vse čitatele in čitateljce širom Amerike.

J. S.

Ralph, Mich.

Pred kratkim je drevo pobilo do smrti rojaka Franka Kinkela. Doma je nekje blizu Reke na Primorskem. Zapušča v starem kraju ženo in enega otroka. Bolj natančnega pojasnila ne morem dati, ker poznala sem ga pa na videz. Toliko so mi njegovi tovariši povedali, da je bil pri enem društvu nekje v Pennsylvaniji.

J. Pavlič.

Masaryk o Avstriji.

Znameniti češki profesor Masaryk, ki je pobegnil v začetku vojne in Italijo in pozneje se preselil v London, kjer predava sedaj na univerzi, je podal sledečo izjavo:

"Naj se zavezniki vlade ne dajo premetati ter dovoliti Avstriji separatnega mira. Zastopniki te države iščejo zvezo skoz Švice, da pronajdejo, kako ugodne pogoje bi zamogla dobiti Avstrija, ako sklene mir. V državi vlada nered in strašno pomanjkanje ter si vse želi miru. Cesar sam in večina državnikov, kakor tudi drugih vplivnih oseb, so se naveličali nadvlade Nemčije in danes zastopajo napram isti tako stališče, katerega ne zamore Nemčija drugače imenovati, kakor izdajalstvo. Avstrija bi bila sedaj rada rešena vojne, toda ne ve, na kak način bi zamogla to doseči.

Razen Ogrov in avstrijskih Nemcev so bili vsi narodi v Avstriji proti vojni. Češka je najhujše nasprotovala in češki regimenti so odpovedali pokorščino. Zaradi tega so bili njih voditelji vrženi v ječo in regimenti uničeni, kolikor jih ni pobegnilo. Vsa Češka je trpela strašno zatiranje in to je ljudstvo še bolj podžgalo v sovražstvu do vlade. Pa tudi vsi drugi slovanski narodi so bili spočetka zoper vojno in še sedaj najbolj nasprotujejo vladi.

Ako bi se sedaj dovolilo Avstriji separaten mir, bi bila to velika napaka. Vlada je pripravljena odstopiti razne dele zemlje, da zadovolji sovražnika in razne narodne zahteve, toda to bi ne bilo nikakor dovolj. Ako se hoče doseči trajen mir v Evropi, mora prenehati sedanja avstrijska vlada, kakor tudi pruski militarizem.

Češak naj bi postala samostojna država. Italijanski del prebivalstva naj se prikloni Italiji, Rumunji Rumuniji, Malorci k Rusiji, Poljaki k Poljski in južni Slovani k Srbiji. Potem bi ostali Avstriji samo še Nemci in Ogrji. Edina pot, uničiti nemške srednje evropske misli, je, ako se osvobodijo ti narodi.

Jaz upam, da bo izginila tudi habsburška dinastija. Sedaj je v Avstriji vprašanje: ali monarhija ali demokratska vlada, to je republika? Dokler bo obstala habsburška dinastija, ne more biti govora o svobodi v Avstriji."

Tako pravi profesor Masaryk.

Kerenski.

Petrograd, Rusija, 4. junija. — Poljedelski in poštni minister sta se podala danes v Kronstadt, da poravnata spore med vlado in vojsko ter delavsko stranko.

Vojni minister Kerenski je zopet dospel v Petrograd. Justični minister je izjavil danes, da se bo Kronstadt moralno bojkotiral, ter ga odločilo od njave, če takoj ne preneha s svojim odporom.

Konfiskacija nemških ladij.

Rio de Janeiro, Brazilija, 4. junija. — Braziljanska oblast je konfiskirala nemške ladje v braziljskih pristaniščih. — Na nemških parnikih se naša nahajajo braziljske ladje. — Prejeto poročilo je iz tiskovne.

Dopisi.**Resnični stroški za hrano.**

Edina pot, kako na inteligentnem način kupovati živila, je izbiranje snovi, ki najbolj uspešno zadosti potrebam telesa. Nekatera zelo draga živila so sorazmerno poceni (zaležajo telesu dosti) in nasprotno je več navidezno cenenih živil, ki so v resnici zelo draga. — Edina pravilna pot določiti pravo vrednost živila, je ugotovitev, kaj človeško telo v resnici potrebuje. Nadalje treba vedeti, kako zadosti dotično živilo tem potrebam telesa in konečno, če ni morda na razpolago kakor drugo živilo, ki bi popolnoma nadomeščalo prvo in z manjšimi stroški.

Hrano se zavziva, ker dobavlja energijo in gradilni material ter snovi, ki regulirajo primerno delovanje človeškega telesa. Kadar hočemo energije, si izberemo živila, ki dobavljajo energijo v kar največji meri. V repi je skrite zelo malo energije, v izobilici pa v rabnih žitih. Telo potrebuje gradilnega materiala prav kot ga potrebuje tesar ali zidar. Ta gradilni material dobavlja hrana, ki vsebuje protein, to je živila, ki so sorazmerno bogata glede proteina, neke vrste dušika.

Oatmeal je naprimer eden najboljših gradilcev telesa. Suh fižol in druga sočivja so enako izvrstna v tem oziru. Vse vrste mesa so tudi bogate glede proteina in v to važno skupino živil spadajo tudi mleko in razni siri.

Nekateri teh proteinov so manjše vrednosti kot drugi. Proteina koruze se naprimer ne izrabi v tako popolni meri kot proteine mika. To je tudi vzrok, da je mleko eden najboljših graditeljev telesa. Znanstveniki so dokazali to, kar je mati narava že od nekdaj vedela, da je namreč mleko najboljše hrana za otroke in vzrok temu je, ker so proteini mleka kot uspešni gradilni material za telo kot pa proteini žita.

Še davno ni napočil dan, ko se bo lahko mirno in brez strahu odlovljivo življensko inšpektorje in kemike. Ponarejanje hrane je postalo sicer manj pogosto kot je bilo prej, a gotove vrste živil se še vedno ponareja. Na srečo pa so to pevečini živila, katere se rabi le v omejenem obsegu.

Dr. Julius Hortvet, državni kemik iz Minnesote, je ravnokar poročal o uspehih analize 164 uzercev različnih sadnih sokov in mostov (ciders). Celih 115 uzercev to je 70 odstotkov je bilo nepostavni, ker niso odgovarjali državnim predpisom glede vsebine. Vsebovali so deloma prepovedane sestavine ali pa so bili imitacijski produkti, neprimerno zamamovani. Šestindeset vrst mosta je tvorilo delne ali popolne imitacije. Šestindvajset jih je bilo pobarvanih s karaminami barvili; 41 se jih je pobarvalo z rastlinskimi barvami; sedemnajst se jih je konserverovalo z benzoatom sode in 56 jih je vsebovalo alkohol. Vseled česar so predstavljal opojne pijače. — Vseled tega je videti, da bi bila zelo težka stvar najti v Minnesoti dober sadni sok, kajti celih 34 uzercev, katere se je prodajalo kot črešnjeve, jabolčni, oranžni in jagode, se je izkazalo kot ponaredba, katero se je na umeten način dobavljalo ter v številnih slučajih konserverovalo z benzoatom sode in ojačilo z alkoholom.

Zanimivo je tudi dejstvo, da se je večino sadjevev, ki so vsebovali preveč odstotkov alkohola, po nujalo napravljal v prostorih, ki niso imeli potrebne gostilniške koncesije. Vsečina alkohola v teh sadjevev je znašala od 1.34 do 12.22 odstotkov. Kemik je sklepal iz tega, da bi pripisovati velike odstotne vsebine alkohola v teh pijačah naravnemu vretju, temveč da se je dolžna tem pijačam druge vrste ali žrane alkoholne snovi.

Sadni sokki so izvrstna pijača. Imajo dober duh ter vplivajo do brodelno na telo. Če se jih pravilno skuha ter postopa žnjimi, ne vsebujejo nikakega alkohola. Vsak poskus, da se jih rabi kot posredovalno sredstvo v razpečevanje opojnih pijač v "suhih" okrajih, bi škodoval slovesu, ki ga po pravici uživajo ter obenem zavlekel razvoj zelo važne industrije.

Poročilo državnega kemika iz Minnesote kaže staro dejstvo, da se v suhih krajinah na vse načine skuša izogniti se postavam. S tem se pa vzeja hinavščino in zahrbtnost, ki prinaša deželi kaj malo dobička.

Zakaj bi ne dal sapreti v policijski voz, ako se mored peljati v lepem vrem?

O naši dolžnosti.

Ana Steese Richardson.

Od dneva, ko je nemška brezobzirnost potopila "Lusitanijo" so v Washingtonu spoznali, da je vojna pripravljenost pomanjkljiva. Danes spoznavamo to potrebo. "Zdaj, ko moramo poslati ekspedicio na Francosko, ko moramo gledati, kako homo uničijo podmorske čolne, politiki v Albany hočejo vedeti, kaj smo vredni. Kak jezik govorim poleg angleškega?" Ali imam kak velik voz? Ali znam voziti motorno kolo? Oni, ki grejejo stole v Albany in vpisujejo v listine, naj gredo in se vežbajo."

Tako mi je rekel nekdo ki nasprotuje cenzusu.

Pazno in mirno sem ga poslušala potem pa sem, navdahnjena patriotizma, šla na delo. "Ako hočete vedeti, kaj mislim o tem, vam povem. Vojaske cenzus je velikega pomena z ozirom na prepradnes, katere se tako bojite. Ako je mogoče napraviti vse možke države New York, tu di trdovratne, da izpolnijo izkaznice, potem bomo lažje spali.

Ako bodo uradniki, ki po večini delajo prostovoljno, ali ženske, ali moške, ki so odslužili vojaščno ali pa so vsled starosti ali pohlajenja nesposobni za vojaško službo izpolnili izkaznice in bodo dokončali cenzus, tedaj bodo naši državni uradniki v stanu, braniti naše domove in obdržati industrije v obratu. Ako bo vojaški poziv poiskal strojnike, konduktorje, in druge železničarje, da bratujejo železnice, potem bo vojaški cenzus pokazal, kje morejo najti druge delavce za to delo. Tako bo mogoče prevažati vojni material in mi bomo dan za dnem lahko šli za svojim poslom. Ako se bo pokazalo pomanjkanje v vozovih in avtomobilih in se ne bi moglo zadostno z vsem potrebnim zalagati armada, potem bo država vedela kje naj išče nadomestila. Toda ne bojte se, da bi vlada vzela vam voz ali kakor drugo stvar, ne da bi plačala zani.

Narod v državi mora takoj vse storiti, kar se tiče vojne pripravljenosti.

Vagabund.

Na bledih ustnahr mrzel smeh in v duši ogenj in bolesti — postavil sem si dom na cesti kot kralj na zraku in smeteh....

Božanski nektar oživi cvetoči vrt ljubezni sladke, poljubljaj bom obraz gladke cesarskih kronic brez strasti.

In še šaljivec bom postal, ustavljal bom ljudi ob cesti, pel pesmi o ljubezni zvesti in vzorih čistih kot kristal....

Listnica uredništva.

F. D., Forest City, Pa. — Ako bi nam bili pravočasno poslali pismo, bi Vam bili lahko odgovorili v listu. Zdaj pa že prepozno. Dovolj časa pa je bilo, ako bi Vam v pismu odgovorili, toda tega nisimo mogli storiti, ker nam niste navedli naslova.

F. Sch., Keewatin, Minn. — Registriranje še ne pomeni, da Vas hoče imeti država na fronti. Lahko pa se to tudi zgodi. V prvi vrsti pridemo v postev za delo za fronto in v municijskih tovarnah.

A. K., Crested Butte, Colo. — Vprašanje je prišlo popolno; predno dobite naš odgovor, bode te registrirani.

I. F., Pullman, Ill. — Do sedaj še ni bilo slišati, da bi v Avstriji morili ljudi na električnem stolu. Tudi v Inomestu ne. To čast imajo še vedno vialice.

IŠČEM

Mrs. Frances Mezek, R. F. D. 1, Beach, N. Dak.

NAZNANILO.

Tem potom se uradno obvešča vse delničarje družbe "Slovenski Narodni Dom" v La Salle, Ill., da bo dne 9. junija letna gl. seja.

Glavna točka na vsopredni je volitev treh novih direktorjev. Ker nam pa postava ne dovoljuje take seje, če ni zastopanih nadpolovična večina plačanih delnic, je želeli od strani odbora, da se vsakteri take seje zagotovo vdeležijo. To naznanilo velja tudi za znanja, v očetih živih delničarjev. Direktorji.

Nima tekme na svetu.

H. H. Von Schlicku, tovarnarju Bolgarskega Krvnega Čaja, ki je s sto in sto tisočimi bolnimi v stalni zvezi in dan za dnem dobiva zahvalna pisma od onih, katerim je Bolgarski Krvni Čaj povrnil zdravje je naš rojak Andria Wida, R. 4, Box 631½ Pierz, Minn. pisal sledeče pismo:

"Blagovolite mi poslati še eno škatljo Vašega čudodelnega Bolgarskega Krvnega čaja, ker ta čaj kot zdravilo vseh boleznih nima tekme na svetu".

Ena velika škatlja Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja 5 mesecev za 1 dolar, 6 škatelj za 5 dolarjev, pošlje kamorkoli

Marvel Products Company,

99 Marvel Bldg.

PITTSBURGH, PA.

Opomba: Ako hočete pošiljatev, zagotoviti, pošljite 10c. več.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjamo prijateljem in znancom širom Amerike, da je dne 17. maja nemila smrt pobrala iz naše sredine priljubljenega moža oz. očeta

FRANKA GODEC,

doma iz Zagredea na Dolenjskem. Omenjeni dan jutraj je šel vesel in zdrav na delo in ob eni uri popoldne ga je doletela žalostna usoda: plast kamenja ga je zasula in mu zatisnila oči na veke. Zapusil je mene žalujočo vdovo s 7 nedorastlimi otroci.

Iskrena hvala društvu sv. Jožefa KSKJ v Pueblo, Colo., in dr. sv. Barbare JSKJ v Aspen, Colo., katerih člani so spremili ranjkega k večnemu počitku.

Bodi mu lahka tuja zemlja! Žalujoci ostali: Marija Godec, soproga in sedmero nedorastlih otrok. Aspen, Colo.

†

IŠČEM

gospodinja v starosti od 30 do 45 let, bodisi dekle ali vdova z enim ali dvema otrokoma. Plača po dogovoru. Ako treba, pošljem tudi vožnji listek za katerikoli kraj v Združenih državah. Pišite na naslov:

Joseph Korber, R. F. D. 2, Johnstown, Pa. (4-7-6)

†

IŠČE SE MOŽE

za delati v usnjarni. Debra plača, stalno dele.

C. Moensch Sons Company, (13-4 v d) Gewanda, N. Y.

†

ROJAKI!

POMAGAJTE TEJ DEŽELI SEDAJ, KO VAS POTREBUJE IN KUPITE

"POSOJIL ZA SVOBODO"! TI BONDI SO DOBITI V ZNEŠKIH PO \$50, \$100, \$500, \$1000 IN VEČ DOLARJEV. NESEJO PO 3½ OBREŠTI.

VSAKDO NAJ STORI SVOJO DOLŽNOST!

Pojasnili vam dajejo razne banke, ekspresne družbe in tudi: FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

†

Pri

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.
sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Cone-
maugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain,
Ohio.
Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh,
Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVER, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRAVNIŠKI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver,
Colo.
FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne
pošiljke, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-
tožbe pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode
oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

O belokranjskih hajdukih.

Samostan si je iz prestane ne-
sreče kmalu opomogel. S pomočjo
dobrotnikov in višjih plemenskih
rodov se je v kratkem dvignil
do prejšnjega blagostanja. Haj-
dukum to ni ostalo prikriti in po
preteku enega leta so zopet ob-
iskali samostan. Urediti so name-
ravali, ne kakor leto prej, s silo,
ampak z zvišano. Poslali so enega
izmed tovaršev, da bi se preoble-
čeni vtihtovali v samostan in jim
ponoči odprl. Pogumno je odšel,
a pota so mu bila malo znana.
Preoblečen v samostanski obleko
je pregovoril nekega kmeta, men-
da iz Osterca, da ga je peljal
pred samostan. Ko vse potihne,
pokliče vratarja, ga umori, mu
vzame ključ, obleče njegov ha-
bit in za vrati mirno čaka prihoda
tovaršev. Kmalu začuje njihove
stopinje ter na trkanje jim odpre.
Ko ti med vrati zagledajo name-
sto tovaršev meniha, mu takoj
eden glavo odseka. Toda v hipu
spoznajo roparji glavo svojega
tovarša; nepisani strah jih ob-
ide, poberejo njegovo glavo ter
puste samostan v miru. To do-
godbo nam pred očuje slika pred
velikimi samostanskimi vrati, sli-
kana na zid. Zgornji del podobe
nam kaže Marijo z Detetom Jezu-
som, spodaj na desno neko božan-
stvo z glavno roparja v roki; telo
njegovo leži zdolaj v kuti; poleg
je drug ropar z mečem, s katerim
je preoblečenemu odsekal glavo.
Pod podobo je latinski napis sle-
deče vsebine: Glej vrata neboška!
Ne tatje, ne vlahi, ne roparji,
ampak le pošteni pojdejo sko-
nje. Kronografikon nam pokaže
letnico 1737, v katerem so se iz-
vršili opisani drugi napad na sa-
mostan. Zapuščeni samostan, so
jo udri proti Sent Jerneju, kjer
so nameravali obiskati ondodnega
župnika. Ob pravem času so jih
Sentjernejci zapazili ter začeli
plat zvona biti. Roparji se, to ču-
ši, obrnejo proti Pletierjam, kjer
so imeli jezuitje svoj samostan.
Poskusili so tudi tu, a menda z
enakim uspehom kakor v Kosta-
njevici ter v St. Jerneju. Prega-
ni izpred Pletierj, so napadli vas
Javorovico in se od tam podali
mimo cerkve sv. Jodre v svojo
domovino.

Mrtvaška knjiga na Vinici po-
roča, da je bil dne 11. septembra
1775 pokopan "ad scriptum" Ju-
rij Kočevar, vikarij, v 43. letu
starosti. Padel je kot nesrečna
žrtev hajdukov. Prišli so ob be-
lem dnevu mimo cerkve po žup-
nijskem vrhu pred župnišče. Ko
je župnik zapazil roparsko tolpo,
se je naglo skril v peč, kaplan se
je vrgel raz okno na tla in bežal
na polje ter se tam zaril v prosa.
Se vikar, ki je imel stanovanje
nad cesto, je zaslišal ropot šele

čuli so jugoslovanski narodni
osvoboditelji, kateri so največ
pripadali do tega, da Turki niso
še hujše in dalje pustošili kršćan-
skih dežel in kateri edini so izvo-
jevali, da je Jugoslovonom napo-
čil vendar enkrat dan zlate svo-
bode. V ta namen so se odrekli
najstarejši sinovi vseh stanov sve-
tu in življenju, živeli po gorah in
hajdukovali. Vedeli so, da so za-
nje pripravljeni koli, na katere
jih bodo natakali Turki, če jih
dobe v roke. Bili so pravi vitezi
naroda, katere je narod brezmej-
no spoštoval ter jim želel srečo
in uspeh na vseh poteh. Hajduki
je živel le za to, da se maščuje
nad Turki, ki so v prah teptali
ubogo rajo. Tako vzvišenega ime-
na ne zasluži ropar, ki v naših
očeh ni bil nič manj ljut od Tur-
ka, ki je vsestransko zatiral in
tlačil naše pradede. Tega imena
jim torej ni nadejal domačin,
ampak nerazsoden tujec, ki je —
v primeri rečeno — obesil lopo-
vom zlato verižico okrog vratu,
kateri je zaslužil krvnikovo vr-
vico.

V prvi dobi razvitega hajdu-
štva, ko so ropale čete, broječe po
100 do 200 tolpovalcev, na kak iz-
daten odpor od strani napadenih
ni bilo misliti. Kjer so se nadejali
takega obiska, so ljudje prosili
vojaške pomoči iz bližnjih mest.
Vojaške čete so prišle, a navadno
šele tedaj, ko so bili roparji že
davno izvršili svoje delo. Če so
vojaki vendar prišli ob pravem
času in vzeli kraj v varstvo, se
hajduki tja sploh prikazali niso.
Gradovi in sodišča so imeli stalno
vojaško stražo, katere je imela
malogo ponoči varovati grad, po-
dnevi pa preiskovati v bližini ležeče
gozde. Grajska ali sodnijska stra-
ža je štela navadno 10 do 12 vo-
jakov. Teh se vođa hajduška dru-
žba itak ni nič bala; gradov, v ka-
terih se je nahajala vojaška stra-
ža, pač niso napadali, a za varstvo
ljudstva ni vojaštvo storilo prav-
zapravo čisto nič. Ljudstvo, nave-
zano na samoobranbo, si je v slu-
čaju napada moralo pomagati
kakor si je vedelo in znalo. Manj-
šim roparskim četam so vaščani
posvetili dobro. Po vaseh so čule
vaške nočne straže, njihova nala-
ga je bila opozoriti mirno speče
vaščane na nenadni napad. V slu-
čaju napada na lastno ali bližnjo
vas so zapeli zvonovi v temno
noč; ljudje, začuši glas zvonov,
so planili pokoneu, zgrabili za
kose, sekire, vile, puške, sploh,
kar so ravno imeli pri rokah. Ma-
lokaj so bili vaščani kos ropar-
jem, največkrat so iz strahu pred
njimi pobegnili v bližnje gozde in
tam čakali na odhod roparjev.

Ljudstvo, izžeto vsled ropar-
skih napadov, se je venomer pri-
teževalo pri vladi, da jih pozna le
tedaj, kadar treba pokrivati ne-
dostatke državne blagajne; kadar
prosijo pa sami od države pomoči,
jih država ne pozna, ampak jih
prepušča same sebi. Bridke pribo-
že, trda očitanja so večasi abo-
le vlado. Poslala je ta navadno
šele tedaj, ko so roparji že davno
oplenili nesrečne seljake, večje
trope vojaštva z naročilom, naj
preiščejo vse bližnje in daljne go-
zde. Tak preiskovanja so trajala
navadno po dva do tri tedne. Lju-
dem pa z njimi ni bilo mnogo po-
maganja. Roparji so o dohodu vo-
jakov takoj izvedeli ter jo naglo
odkurili na varno. Vsaka hiša je
morala dati enega moža, da je z
vojaki stikal za roparji, navadno
vselej brez uspeha. Ker so nudili
roparjem prostrani gozdovi varna
skrivališča, so jih začeli vojaki in
njim pridruženi kmetje sekati,
zlasti ob državnih cestah. V tem
času krog 1. 1810. so izsekali ve-
likanski gozd, ki se je vlek ob
Kolpi od Vrbovskega do Severina
ter odtod do Bosiljevega. Enako
temu gozdu so izginili ob glavnih
cestah tudi drugi do polovice 19.
stoletja bodisi na Hrvaškem, bo-
disi na Dolenjskem. Odtod prika-
zen, da nikjer ne vodijo sedanje
ceste skozi stare, velike gozdove;
vsi so mlajše rasti.

A vse te varnostne odredbe so
niso omejele in zatirale roparjev.
Leta 1850. so prišli na Kranjsko
orožniki, pešci in konjiki. Ti so
začeli neumorno gonjo na ropar-
sko mašilo, dokler je niso popol-
noma iztrebili ter zatirali.

Hajduki sedaj ne strajajo več,
žive le še v pomenu preprostega
naroda, kateri se spominja z za-
ničevanjem njih, ki so toliko let
zatirali vsestransko slovenskega
kmeta. Koliko pomolaj so vpele-
li, koliko prebivalcev oropali,
koliko jih umorili, sodi lahko
vsakdo sam. Nič ne pretiravamo,
ako trdimo, da so te strahovite
roparske družbe poleg Turkov
glavni vzrok revščine, ki vladajo

danes po mnogih krajih zapuše-
ne Bele Krajine.

Leopold Podlogar.
(Konec.)

Sloviti junaki Združ. držav.

DAVID DIXON PORTER.

Bil je sin Davida Porterja, ju-
naka z ameriške bojne ladje "Es-
sex", ki je očistil Pacifični ocean
angleških bojnih ladij in pregel
z njega angleško trgovino. To se
je zgodilo v vojni z Anglijo, leta
1812. Mimogrede naj bo tudi ome-
njeno, da je služilo pet generacij
Porterjeve družine v mornarici
Združenih držav.

Leta 1824, ko je bil star komaj
enašt let, je zapustil mladi Porter
šolo ter se ukrcal s svojim očetom
na neko ekspedicijsko proti morskim
roparjem v vodah Zahodne Indije.
Ko je bila ta ekspedicijska, polna
razburjenja in doživljanja, konča-
na, bi storil mladi deček vse prej
kot pa šel mirno nazaj v šolo, kar
bi se sicer spodobilo vspricho nje-
gove starosti.

Ker ni mogel radi svoje mlado-
sti dobiti dela v ladni službi Zdr-
žav, si je zagotovil mladi Por-
ter mesto v mehiški mornarici. Ta-
krat je bil star trinajst let. Skozi
dve leti je videl aktivno službo pod
mehiško zastavo ter se je vdeležil
več vročih bitk s španskimi bo-
jnimi ladjami.

Ko je bil star šestnajst let, se
mu je končno vendar nudila pri-
lika dobiti mesto v naši lastni mor-
narici, kjer se mu je podelilo čin
"midshipmana". Povisjanje steen
ni bilo tako hitro in tudi ni bilo
tako številnih prilik, a odlikova-
nja in doživljanja kot v mehiški
mornarici, a mladi Porter je stre-
mel za tem, da služi pod zastavo
svoje lastne dežele. Vsled tega je
hitro sprejel ponudeno mu mesto
v prihodnjih par letih je bil za-
poslen s križarjenjem in nadzoro-
vanjem obrežja, kar je tvorilo čim
večalo zelo enolično delo. Moral je
čakati do mehiške vojne, da se mu
je zopet ponudila prava prilika. Z
velikim odlikovanjem se je boril v
tej vojni.

Svoja najodličnejša dela pa je
izvršil šele v Državljanski vojni.
Ob izbruhu te vojne je bil ime-
novan poveljnikom ter se ga je
stavilo na čelo takozvanega "mož-
narskega brodovja", obstoječega
iz šestindvajset ladij. To brodovje
se je poslalo na pomoč Farragutu
v njegovi kampanji v Mississippi
reki.

Farragut je prodiral proti New
Orleansu, a našel brodovje Konfe-
deracije, ki mu je zapiralo pot. —
Razvtega pa sta dva forta juž-
nih držav, Jackson in St. Philip
obstreljevala njegovo brodovje z
nasprotnega obrežja reke.

Farragut je premagal sovražne
brodovje ter odpravil po reki na-
prej, dočim je pustil Porterju delo
z obema fortoma.

Po štiri dni trajajoči bitki je pri-
silil Porter oba forta do predaje
in s tem je postala reka prosta za
ladje Unije.

Nato je prišlo obleganje Vicks-
burga. Grant je pritiskal na to na-
videz nezavzetno mesto s kopne
strani, dočim je obstreljeval Por-
ter utrdbne mesta z rečne strani.
Skozi šest tednov so njegovi mož-
narji neprestano bljuvali ogenj na
vse dele mesta.

Skozi isti čas je tudi držal Por-
ter obrežje Mississippija prosto
vseh gagerilla-čet, ki so zopet in
zopet skušale postaviti na to obre-
žje baterije ter potopiti transporte
Unije, ki so prihajali po reki nav-
zgor na pomoč generalu Grantu.

— Dasiravno so ustaši v števil-
nih slučajih zgradili baterije ter
skušali z velikimi silami potopiti
ali zajeti transporte, — je pisal
Porter v svojem poročilu na mor-
nariški departament, — vendar ni-
so bili nikdar uspešni, temveč se
jih v vsakem slučaju uničili naši
oklopni čolni ter jim prizadeli ve-
like izgube.

Koliko je vreden odrastli
moški?

Koliko je vreden človek z znan-
stvenega vidika?
Znanstvenik ne gleda na stvar
tako kot se gleda nanjo v navad-
nem življenju. Po mnenju zdrav-
nika je vreden možki celih \$2.45 v
razsvetljevalne svrhe. Možki, ki
tehta 250 funtov, vsebuje namreč
nekako 3500 kubičnih črevljev
kisika, vodika in dušika. Če se ra-
čuna za 1000 kubičnih črevljev
plina 70 centov, se dobi gorinave-
deno svoto. Tak človek vsebuje
dosti oglja, da se napravi iz njega
9360 svinčnikov; dosti fosforja, da
se napravi iz njega 800.000 žep-
lenk ali dosti, da se ubije z njim
500 ljudi. Nadalje je brez pome-
na, če se človek kisló drži, kajti
on vsebuje kljub temu nekako 60
koščkov sladkorja, nadalje škrob
magnezijo, žveplo in nekako 50
gramov železa, iz katerega bi se
dalo napraviti žebelj, ki bi nosil
njegovo celo težo.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA" NAJ-
VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK
V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

OGLAS.

Cenjenim rojakom priporočam
svoja

NARAVNA VINA

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Bie-
ling 10 gal \$6.50, 27 do 28 gal.
\$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče
vino Zinfandel 27 do 28 galon
\$14, 50 galon \$25. Lansko belo
vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon
\$25, rdeče vino 27 do 28 galon
\$12.50, 50 galon \$22.50. — 100
proof močan tropinjevec 4 1/2 gal.
\$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih
cenah je vtiht tudi vojni davek
za vino.

S spoštovanjem
B. JACKSON.
Box 161 St. Helena, Cal.

Velika zaloga srebrnih, pozlačenih (goldfilled) in zlatih
ur s Elgin in Waltham kolesjem.

Za vsako uro jamčim!

Srebrna (Sterling silver) ura z dvema pokrovoma s Elgin ali Waltham kolesjem s 7 kamni (jewels)....	\$10.50
s 15 kamni (jewels).....	\$12.00
Goldfilled case (20 let garancije) z enim pokrovom s Elgin ali Waltham kolesjem s 7 kamni (jewels)....	\$11.00
s 15 kamni (jewels).....	\$14.00
s 17 kamni (jewels).....	\$16.00
Goldfilled case (20 let garancije) z dvema pokrovoma s Elgin ali Waltham kolesjem (oblika ure tanka ali debela) s 7 kamni (jewels).....	\$13.00
s 15 kamni (jewels).....	\$16.00
s 17 kamni (jewels).....	\$18.00
Zlata ura (14 karatov) z enim pokrovom s Elgin ali Waltham kolesjem (oblika ure tanka ali debela s 15 kamni (jewels).....	\$34.00
s 17 kamni (jewels).....	\$39.00

Cene uram za gospe:

Goldfilled case (20 let garancije) z enim pokro- vom s 10 kamni.....	\$11.00
z dvema pokrovoma s 10 kamni.....	\$13.00
Zlata ura (14 karatov) z dvema pokrovoma s 7 kamni.....	\$25.00

Kolesje pri urah za dame je Waltham.

Zaponke (bracelete) z uro:

Goldfilled (kakor slika).....	\$ 6.00
Zlata 14karatna, s 10 kamni.....	\$14.00
ista s 15 kamni.....	\$16.00

Pri naročilu za uro naj se označi natančno katero
kolesovje kdo želi in kak naj bode pokrov ali brez
vsacega zareska ali s zareskom (prostorom za črke)
kakor tudi obliko ure ali tanko ali debelo, ali pa okroglo
ali osmkožno.

Vse ure so najboljšega dela ter jamčene glede kakovosti.

Denar za ure naj se pošlje po poštnem money orderju ali pa ako želite, Vam pošljem
uro po poštnem povzetju.
Za naklonjenost in naročila se toplo priporoča

533 W. 145th St.
V. J. KUBELKA,
New York, N. Y.

Slov. pevsko podporno društvo "ZVON"
SEDEŽ V CLEVELAND (NEWBURG), OHIO.

URADNIKI:

Predsednik: JOSEF BLATNIK, 3532 E. 82. St., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: GUST STRAJNER, 903 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Tajnik: ANDREW ZAGAR, 3704 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Podtajnik: ANTON GORENC, 7723 Osage Ave., Cleveland, Ohio.
Blagajnik: MIKE VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Zapisničarica: ROZI MAUER, 3522 E. 82. St., Cleveland, Ohio.

NADZOENI ODBOR:

MARY GLIHA, 3606 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
MARTIN MARTINEK, 3539 E. 81. St., Cleveland, Ohio.
FRANK VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI NADZORNIKI:

JOHN FONDA, 7625 Burke Ave., Cleveland, Ohio.
FRANCES ZABUKOVEC, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

VRATAR:

LUDVIK GRUDEN, 3634 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

Seja se vrši prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Mike Plutevi dvo-
rni, 3611 E. 81. St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA",
NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate
družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjsko opremo ako se hočete
nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike
prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno po-
teto in zanesljivo blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se neveste kam obrniti, po-
kličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal
en avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljite s St. Clair
karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA,

6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Pri meni se lahko dobi letni koledar za 20c. poštini znamk.

Kam in kje?

Kam se boš obrnil in kje boš dobil najboljšo pijačo v Pitts-
burghu in bližnji okolici, ni to nobena uganka!

Moji rojaki so se prepričali, da je moje blago najfinejše in
moje cene najnižje. To je tudi vzrok, da postane vsak odjema-
lec moj prijatelj. Poskusi moj tropinjevec ali slivovko ter rdečo
visko katera prodajam po \$2.50, \$3.00, \$3.50, \$4.00, \$4.50, \$5.00,
\$6.00 ter \$7.00 galon. Vsako naročilo takoj odpošljem.

Ignatz Podvasnik,

WHOLESALE WINES, LIQUORS AND BEERS

6325—27 STATION ST., E. E. PITTSBURGH, PA.

Nasproti East Liberty postaje.

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRESTNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

...

DELO OKUSNO.

...

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

...

UNLIJSKO ORGANIZIRANA.

...

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.